

**Pieter Embrechts bewandelt de wereld in eigen stad
de obstakels van UAantwerpen
neutraliteit van de ombudsdienst?**

studentenblad Universiteit Antwerpen
dwards
nr. 108 | jaargang 16 | maart 2017 | gratis | www.dwars.be

COVER Pieter Embrechts

Zanger, presentator, acteur, regisseur ...
Duizendpoot Pieter Embrechts zit niet stil.
Zelf ziet hij zich echter vooral als verteller en schilder.

UNIVERSITEIT toegankelijkheid UA Antwerpen

Toegankelijkheid gaat over veel meer dan drempels, hellingen en aangepaste toiletten alleen. We spraken experts en ervaringsdeskundigen over een universiteit zonder obstakels.

UNIVERSITEIT neutraliteit ombudsdienst?

De ombudspersonen van onze universiteit zijn in de meeste gevallen professoren of assistenten. Maar komt hierdoor hun onpartijdigheid en aanspreekbaarheid niet in het gedrang?

03 EDITORIAAL over regen en rukwinden
De lente is in het land. Of toch niet?

08 ONDERWIJS straks neemt een robot je job over
Studeren we voor jobs die verdwijnen?

10 MAATSCHAPPIJ privacy
Is privacy dood of belangrijker dan ooit?

12 COLUMN niemandsland
Over trekvogels, donsveertjes en warme nestjes.

18 CENTERFOLD 't Eilandje
Op een (on)bewoond eiland zijn alle dagen fijn.

20 BLIKOPENER Middel Nederlands
Drake vult niet alleen in onze tijd Sportpaleizen.

22 DWARSLIGGER in bed with Valentina
About shopping, Elvis and cold weather.

23 TAALPLEZIER dwarswoordzoeker
Puzzel- en zoekplezier verzekerd.

24 MAATSCHAPPIJ thatcherisme aan de Schelde
Is het dalende armoedecijfer een alternatief feit?

28 MOLLENPROFIEL Hans De Winter
Wie is de Mol? We vroegen het onze eigen Hans.

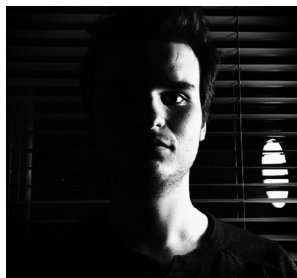
33 BETWETER groene golf
Waarom staan we altijd voor het rode licht?

34 HET LAATSTE WOORD confabuleren
Over geheugenverlies en leugentjes om bestwil.

35 POËZIE Nouni van Arnhem
Op mijn vensterbank rust een cactus.

36 STRIP Chrostin
Procrastineren kan je leren!

Staat hier volgende maand jouw artikel?
Mail naar contact@dwars.be

De wereld maakt zich op voor de lente, al zou je dat niet merken als je nu naar buiten keek. Ondanks het grijze weer, proberen we ons er toch van te overtuigen dat de zomer eraan komt. Binnenkort draaien we collectief onze klok een uur vooruit voor het zomertijd, kopen we onze eerste T-shirts en jurkjes van de lentecollectie en speculeren we over de vraag of dat ene deuntje op de radio nu dé zomerhit van 2017 zal worden. Het streepje zon vorige week deed het ons bijna geloven.

Frank brengt ons echter terug naar de realiteit. De lente laat voorlopig op zich wachten, hoe hard we ons er ook van proberen te overtuigen dat hij er al is. Regen en rukwinden krijgen we, en wie daar geen genoeg mee neemt, zal als een trekvogel naar het zuiden moeten (p. 12).

Niet iedereen heeft daar echter de tijd of het geld voor, het minst van al plichtsbewuste studenten die op dit moment natuurlijk liever het metrum van middeleeuwse rappers uitpluizen (p. 20). Thuisblijven geblazen dus, en dat betekent voorlopig regenjassen en truien dragen. Die pas gekochte T-shirts en jurkjes laten we best nog even in de kast.

Ach, dit weer heeft zo zijn voordelen: wie heeft nog nooit de wielerterroristen vervloekt die bij het eerste streepje zon doen alsof de weg van hen is? Of zich geërgerd aan de buurman die zijn favoriete muziek net iets te luid opzet in de tuin? Bovendien is zo'n vuurtje in de kachel best wel gezellig, zeker als je helemaal natgeregend in de zetel ploft. En diegenen die dat niet accepteren, kunnen zich nog altijd wijsmaken dat België geen druilerig land is (p. 34).

Yannick De Meulder
Hoofdredacteur

colofon

dwars is het studentenblad van de Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. *dwars* verschijnt maandelijks tijdens het academiejaar en wordt gratis verdeeld op UAntwerpen-campusen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim, Mutsaard en Stadscampus. Dit nummer werd afgesloten op 19/03/2017. Oplage: 2.500 exemplaren. V.U. Yannick De Meulder, Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

hoofdredacteur	Yannick De Meulder	adjunct-hoofdredacteur	Anouk Buelens-Terryn
redactiesecretaris	Stijn Demarbaix		
redactie	Amaury De Meulder ■ Annelin Marien ■ Annemarie Verschragen ■ Anouk Buelens-Terryn ■ Camille Claeys ■ Daan Krake ■ Donna Kerseboom ■ Florian Bayer ■ Hannes den Ouden ■ Jonas Heymans ■ Jonathan Mertens ■ Lukas Kint ■ Margo Buelens-Terryn ■ Peter Jan Polstra ■ Michaël Van Remoortere ■ Silke Rochtus ■ Yannick De Meulder ■ Quinten Van den Broeck ■ Zahra Khosravi		
eindredactie	Jolien Bernaerts (verantwoordelijke) ■ Amaury De Meulder ■ Annelin Marien ■ Annemarie Verschragen ■ Donna Kerseboom ■ Joanna Vervoort ■ Maxene Willems ■ Ruben Bal ■ Silke Rochtus		
beeld	Anouk Buelens-Terryn ■ Diana Dimbueni ■ Hannes den Ouden ■ Jeroen Janssens ■ Lisa Decré ■ Lize D'haese ■ Natasja Van Looveren ■ Stine Moons ■ Yannick De Meulder		
vormgeving	Stine Moons (verantwoordelijke) ■ Alex Noels ■ Lisa Decré ■ Lize D'haese		

Redactielokaal en correspondentieadres: *dwars* – studentenblad Universiteit Antwerpen, Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen.

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

e-mail | contact@dwars.be **adverteren** | adverteren@dwars.be **website** | www.dwars.be

social media	Donna Kerseboom (verantwoordelijke) ■ Amaury De Meulder ■ Annemarie Verschragen ■ Mathilde Luijten
web	Maxene Willems ■ Ruben Bal
IT	Stein de Groof (verantwoordelijke) ■ Ruben Van Assche
PR	Quinten Van den Broeck (verantwoordelijke) ■ Daan Krake ■ Dagmar Tureluren ■ Jutta Buytaert
drukkerij	Favorit
cover	Jeroen Janssens
met dank aan	Chrostin ■ Jeugd en Poëzie ■ Lie van Roeyen ■ Nouni van Arnhem

veelzijdigheid in de verf

de schilder in Pieter Embrechts

Hij zit er vanavond “gaar” bij, zo zegt hij zelf. Een week van late avonden en vroege ochtenden tekent zijn gezicht. Pieter Embrechts zit niet stil. Zijn voorstelling *A Street Concert* verovert eindelijk de planken en ondertussen regisseert hij ook een voorstelling van Hugo Matthysen. Toch is er om halftien 's avonds nog tijd voor een slaapmutsje. Hij bestelt een exclusieve jasmijnthee, lacht daar een beetje bij.

Er is meer dan tien jaar verstreken tussen het uitbrengen van zijn eerste Nederlandstalige album *Maanzin* en zijn nieuwe dubbelalbum *Onderwoud*. “Maar intussen heb ik natuurlijk niet stilgezeten.”, vertelt Pieter.

In die tussentijd verschenen er inderdaad nog heel wat platen. De vier platen met *El Tattoo del Tigre*, de twee met *The New Radio Kings* en de de dubbel-cd van de vrolijke jongerenvoorstelling *Sunjata* zijn daar maar een greep uit. “Muziek is eigenlijk een constante in alle projecten die ik doe.”

“Het klopt echter wel dat het lang geleden was dat ik eens een album had uitgebracht met eigen Nederlandstalige songs die niet geschreven waren voor een project of voorstelling. Puur om de muziek op zich.”

“Songs ontstaan steeds wanneer ik even niets om handen heb. Jezelf vervelen met een gitaar in de buurt is een heel goede grond om songs te schrijven. Ik merk dat ik dat soort rust echt moet inbouwen. Je hebt immers tijd nodig om zoiets te laten groeien.”

“Doordat ik zoveel dromen heb, ontbreekt die tijd me wel eens. Ik ben vaak ook zo gek om alle dromen in realiteit te willen omzetten, zonder een al te groot commercieel plan. De wil om te maken is vaak gewoon te groot en ik ben iemand die mezelf toelaat veel te verkennen.”

verhalen in de spotlight

“Gelukkig weet ik ondertussen waar ik kan gaan aankloppen met mijn artistieke dromen en heb ik de luxe dat ik die projecten ook kan maken. *A Street Concert* is er daar zo één van. Een nieuw theaterconcert dat ik net gemaakt heb onder de vleugels van HetPaleis.”

“De ondertitel is: ‘gezongen portretten op doek’. Dat vat het idee ook goed samen. Het concert bestaat uit portretten die ik van mensen heb gemaakt. Mensen die ik op de Turnhoutsebaan in Borgerhout heb ontmoet, wiens verhalen ik heb omgezet in lied, film en muziek. Hierdoor wordt de beleving voor het publiek ook veel intenser.”

De songs die Pieter speelt tijdens de voorstelling, duren soms langer dan tien minuten. “Dit omdat ze een verhaal vertellen dat waarachtig is. Het is geen muziek met een commerciële ambitie. Ze zijn niet gemaakt voor radio. Ik moet bekennen dat ik me in die verhalende vrijheid soms meer thuis voel dan in de popmuziek.”

Verhalende songs, het is geen nieuwe ontdekking. Tien jaar geleden deed hij al tranen vloeien met het nummer *Clara en Jos*, waarin hij de aftakeling van zijn dementerende grootmoeder bezingt. “Dat is een heel goed voorbeeld”, bevestigt hij. “*A Street Concert* is precies dat idee!

Beide zijn gestart met verhalen en gesprekken. Er is dus eigenlijk niet zoveel veranderd. Ik doe nog steeds hetzelfde als toen, maar nu een heel concert lang.”

Pieter stelt je voor aan mensen die in hetzelfde tijdsgewricht als wij leven, maar een heel andere geschiedenis met zich meedragen. “Laat die verhalen maar blootleggen wat er zich nu in de wereld afspeelt. Ik hoef daar geen woorden meer aan toe te voegen of niet met een politieke vlag staan zwaaien. Die verhalen spreken immers sterk genoeg voor zichzelf.”

“Jezelf vervelen met een gitaar in de buurt is een hele goede grond om songs te schrijven.”

“Ik vind het ook sterker om het publiek de ruimte te geven om zelf conclusies te trekken. Door al die verschillende verhalen te laten zien, komt sowieso de vergelijking met je eigen leven naar boven. Dat vind ik wel een waardevol idee. Even stilstaan bij hoe anders mensen in het leven staan.” Hij lacht: “Ik maak er nu al meer woorden aan vuil dan ik tijdens de voorstelling doe.”

maatschappij piept door de bomen

We zien het niet alleen in *A Street Concert*, maar ook in zijn eerdere project *Te Gek?!* of in nummers zoals *Respect*. Pieter koppelt cultuur aan maatschappij en omgekeerd. Toeval?

“Het zal met leeftijd te maken hebben”, peinst hij. “Je komt er opeens achter dat het ene altijd een impact heeft op het andere.”

“Bij leeftijdsgenoten zie ik dat ook. Theatermakers, songwriters, alle creatieve geesten absorberen altijd wat er leeft in hun omgeving en in de rest van de wereld. Groot of klein. Het is dan ook logisch dat als je dingen maakt, al deze indrukken een weerslag hebben op je werk. Engagement is gewoon een vorm van wakker blijven voor wat er gebeurt in de wereld.”

“Maar dat is geen taak die muziek hoeft te vertonen, ze hoeft helemaal niets, behalve goede muziek zijn. Een boodschap hoeft er niet in te zitten. Wanneer Justin Timberlake *SexyBack* opneemt, wil hij het niet over politiek hebben. Dan wil hij alleen lekkere vuile dansmoves creëren op de dansvloer, en dat is prima.”

het onderwoud in de maneschijn

Of we alle muzikale kanten van Pieter al hebben mogen aanhoren? “Mijn hardere gitaarwerk heeft zich vooralsnog enkel binnenskamers afgespeeld. Nochtans zat ik in mijn jeugd bij enkele harde rockbands.”

“Omdat ik me de laatste jaren vooral toeleg op teksten, treden die doorgaans op het voorplan. De goesting om eens een plaat op te nemen waar stevige gitaarriffs meer ruimte krijgen, besluipt me echter al een tijdje. Misschien moet ik daar het komende jaar eens werk van maken.” ➤

“Natuurlijk zullen we komende zomer veel songs van *Onderwoud* spelen. De plaat is het voorbije jaar vaak gedraaid op de radio en dus is het fijn dat het publiek deze nummers live kan komen ontdekken.”

“**Engagement is gewoon een vorm van wakker blijven voor wat er gebeurt in de wereld.**”

“Eenmaal uitgebracht, zijn die songs niet meer alleen van jezelf. Ze worden een deel van het leven van de luisteraar. Het is prachtig om te merken dat de muziek iets met mensen gedaan heeft.”

Dat zijn eerste album voor schor gezongen zangstemmen zorgde tijdens autozomervakanties, doet hem lachen. “Is dat niet het fijne van muziek? Dat het een deel van jou kan worden? Van een bepaalde tijd? Dat is kostbaar.”

“Zelf draai ik die cd nooit meer”, mijmert hij. “Misschien moet ik daar opnieuw wat songs live van brengen, want je bent niet de eerste die daarnaar vraagt.”

daar komt de schilder loeren

“Alleen heb ik niet de brandende ambitie om jarenlang dezelfde nummers te spelen. Ik ben een hongerig persoon, heb altijd goesting in het volgende. Ik ben meer van het schildersprincipe. Eens de werken klaar zijn, is er een tentoonstelling. Daarna begin je gewoon aan een volgende reeks. Zo kan het echter niet altijd gaan in de muziek. Mensen willen graag de songs horen die ze ontdekken op een plaat. Begrijpelijk.”

Hoewel hij ondertussen toert met *A Street Concert*, regisseert hij momenteel ook de nieuwe voorstelling van Hugo Matthysen. “Het is pittig, alles moet gebeuren in één week. Toch is het heel leuk om te doen. Hugo is een van mijn jeugdhelden. En hoewel ik al vaak met hem heb samengewerkt, zijn er nog steeds momenten waarop ik onder de indruk ben dat ik nu met een jeugdheld aan het werken ben.”

“Toch kan ik ook erg botsen met Hugo. Dan wil hij plots scènes schrappen, omdat hij ze zelf niet goed genoeg meer vindt, daar waar ik diezelfde scène erg goed vind. Een beetje absurd dus, dat ik hem dan moet overtuigen van de kwaliteit van zijn eigen scenario.”

Regisseren doet Pieter niet voor het eerst. En ook niet voor het laatst, vermoedelijk. “Wanneer je meer tijd hebt voor zo’n project, is dat zalig om te doen. Ik ben graag bezig met al die elementen: muziek, tekst, spel, licht, vorm. Tempo, humor en verhaal. In een theatervoorstelling komen die dingen samen en als regisseur kan je daar echt mee werken. Heerlijk is dat.”

in Borgerhout

Ook de kortfilmpjes voor *A Street Concert* regisseerde Pieter zelf. Hij ging met een kleine cameraploeg de Borgerhoutse straten op om verhalen in beeld te brengen. "Ik had het plezier om met fijne monteurs te mogen samenwerken. Alleen ben ik ook wel iemand met een uitgesproken smaak of idee. Waardoor ze soms zeiden: 'Pieter, misschien is het beter dat je er tijdens het monteren gewoon blijft bijzitten.'"

"Er is één filmpje van twaalf minuten waar we vier dagen en nachten op hebben gevloekt. Wanneer je dat nu bekijkt, ziet dat er zo eenvoudig uit. Dat passeert en je stelt je er geen enkele vraag bij. Misschien zit daar de kunst in. Het verhaal pakt je gewoon op en legt je weer neer. Iets maken dat eenvoudig aanvoelt, kan soms erg complex zijn."

"Muziek moet helemaal niets, behalve goede muziek zijn."

Zelf neemt hij Borgerhout vaker mee in zijn werk. Alleen al het nummer *In Borgerhout* is daar een mooi voorbeeld van. Je kan er niet omheen: Borgerhout is zijn district. "Mijn grootouders vonden de verandering in Borgerhout verschrikkelijk. 'Ooit was dat een chique buurt', verzuchtten ze. Ikzelf kwam hier echter wonen na mijn avonturentijd met de reeks *W@=D@*. Gedurende drie jaar hadden we ongelooflijke reizen gemaakt. Gefilmd in Afrika, Latijns-Amerika, India en China. Ik was zo blij dat ik in deze buurt al die mensen tegenkwam, had het gevoel dat ik daar nog was."

De diversiteit groeit en blijft groeien. Laat net die veranderende westerse wereld het onderwerp zijn van *A Street Concert*. Theaterzalen en culturele centra hadden dit aanvankelijk niet door. Ze vreesden dat de voorstelling zou gaan over kleine, lokale verhaaltjes. Hierdoor werd de voorstelling in eerste instantie weinig verkocht." De voorstelling is echter geen lokaal plaatje van die lelijke Turnhoutsebaan, maar een veelzeggende vertelling over onze veranderende wereld.

"Nu de mooie reacties en recensies binnenkomen, hebben we nog wat kunnen bijprogrammeren in het najaar."

Hij kon zich dus weer geen schilder wanen. "Gelukkig is de goesting er altijd", zo besluit hij. En daar eindigt ons slaapmutsje met deze zanger. Presentator. Acteur. Regisseur. Schilder. Maar bovenal, verteller. Slaap zacht! ▀

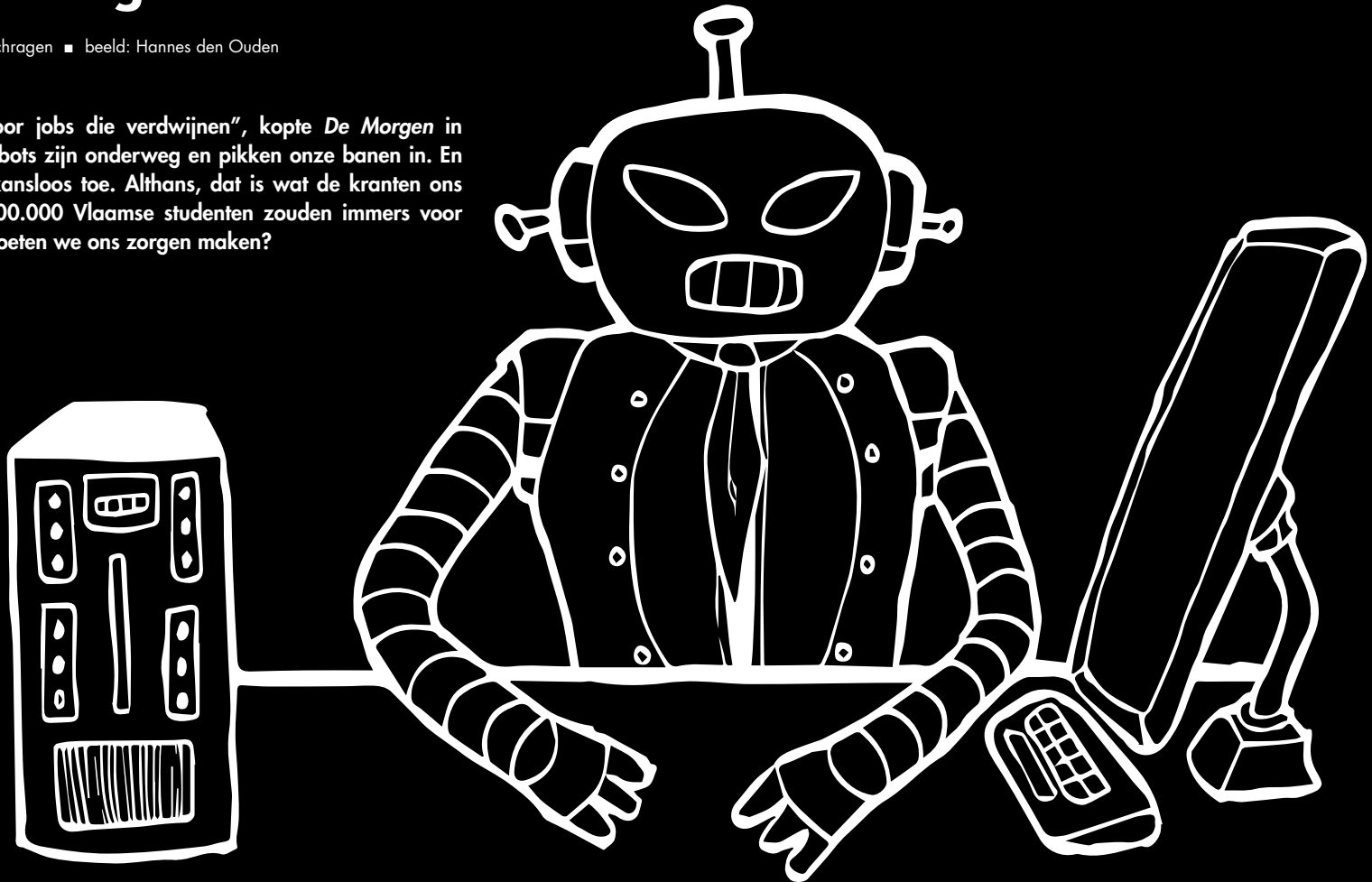

they took our jobs

de race tegen de robot

tekst: Annemarie Verschragen ■ beeld: Hannes den Ouden

"We studeren voor jobs die verdwijnen", kopte *De Morgen* in september. De robots zijn onderweg en pikken onze banen in. En wij? Wij kijken kansloos toe. Althans, dat is wat de kranten ons doen geloven. 100.000 Vlaamse studenten zouden immers voor niets studeren. Moeten we ons zorgen maken?

Nog even en we halen onze lunch bij de robotcaissière, springen in de zelfrijdende bus naar de les en mocht er onverhoopt onderweg toch iets misgaan, staat de zorgrobot klaar. Een filmscenario of reële toekomst? Studies recht, bedrijfseconomie, psychologie, communicatie maar ook gezondheidszorg en wiskunde, allemaal scoren ze hoog op het robotiseringsrisico. Een onderzoek aan de Universiteit van Oxford heeft de taken binnen beroepen geanalyseerd en geschat hoe groot de kans is op automatisering. Deze zijn vervolgens door Deloitte naar Nederlandse banen vertaald en vergeleken met het aantal studenten in de daaraan verbonden studies. Het resultaat? Aan de universiteit zal tien procent van de studenten zijn of haar toekomstige baan zien verdwijnen en op de hogescholen zelfs negentien procent. Cijfers die naar verwachting in België niet veel verschillen.

Of we ons daadwerkelijk zorgen moeten maken, vragen we aan Maurice Fransen, Director Analytics Public Sector bij Deloitte. Hij verwacht dat binnen tien tot twintig jaar de robotisering inderdaad is doorgezet. "We zitten er middenin. De arbeidsmarkt zal enorm verschuiven. Je ziet banken en winkels digitaliseren, klantenservices robots inzetten en havens arbeiders vervangen. Ik zag zelfs al een robot die kan traplopen en springen, als je je voorstelt wat daar op termijn allemaal mee kan ..."

Toch zwakt Fransen de donkere wolk af: "Er is een doemscenario dat de mens overbodig wordt en er een kleine groep rijken ontstaat. Het hangt af van hoe we ermee omgaan, maar ik denk dat er nieuwe en andere dienstverlening komt. De sector persoonlijke verzorging is bijvoorbeeld groter dan ooit." Fransen waarschuwt studenten goed na te denken over welke vaardigheden

waarschijnlijk kunnen worden geautomatiseerd en spoort universiteiten aan bewustwording te creëren: "Studiekiezers krijgen tabellen te zien met baankansen op basis van historie. Kijk vooruit en houd rekening met de toekomst."

Stijn Decock, hoofdeconoom bij het Vlaams Netwerk van Ondernemingen, zwakt de zorgen over robots eveneens af: "We staren ons blind op massaontslagen. We hebben nog nooit zoveel mensen aan het werk gehad." De econoom verwacht door robotisering vooral een evolutie. Sectoren zullen herstructureren, maar uiteindelijk ook stabiliseren en nieuwe banen creëren.

Toch waarschuwt ook Decock dat we niet achterover moeten leunen. Mensen moeten zich voortdurend kunnen aanpassen aan de ontwikkelingen door bijvoorbeeld bijscholing. "Neem de supermarkt: caissières zullen verdwijnen, maar als de supermarkt op beleving inzet kan de caissière zich omscholen naar wijnexpert." België staat er wat dit levenslang leren betreft niet goed voor. Volgens cijfers van het Steunpunt Werk volgde slechts 6,9 procent van de 25- tot 64-jarigen in 2015 een opleiding, terwijl dat bijvoorbeeld in Nederland en Denemarken respectievelijk 19 en 31 procent is.

robot zkt studie

Maar hoe zit het nu met die risicovolle studies? Dirk Vanheule, decaan van de Faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen, ziet geen bedreiging. Toch loopt die opleiding volgens Deloitte het meeste risico omdat in recht spreken veel herhaling zou zitten: op een misdaad staat immers een vastgestelde straf. Vanheule ziet dit anders:

"Automatisering kan het werk van juristen vereenvoudigen, denk aan het standaard invullen van contracten. De kern blijft echter mensenwerk. Recht gaat om interpretatie, het voorkomen en oplossen van conflicten, ik geloof niet dat robots zulke emotionele intelligentie aankunnen."

Steve Paulussen, docent Media en Journalistiek, doet de grote bedreiging van robots voor journalistiek zelfs af als nonsens. "Technologie is het meest zichtbaar en wordt daarom overschat. Journalistiek wordt veel meer bedreigd door commercialisering en het feit dat mensen niet meer bereid zijn om voor nieuws te betalen." Tevens zijn creativiteit en het vormen van opinie volgens hem niet te robotiseren.

Toch hoeven andere richtingen zich ook geen zorgen te maken: "Universiteiten zijn geen jobfabrieken zoals Deloitte ons wil wijsmaken, het gaat om het vormen van de homo universalis: flexibel zijn en het lot in eigen handen kunnen nemen."

De robot komt er dus aan en zal ons voor een deel gaan vervangen. Om onze jobs niet te verliezen moeten we blijven inzetten op vaardigheden als flexibiliteit, levenslang leren en natuurlijk de sociale skills. Hoewel dit problemen zou kunnen opleveren voor de laagst geschoolden, hebben studenten door hun brede opleiding de beste basis om zich aan te passen. Toch is het ook niet alleen miserie. Zo wijst Fransen op de grote vergrijzing en kostenpost in de zorg die zorgrobots wellicht kunnen opvangen, en menen ook Vanheule en Paulussen dat robots geld kunnen vrijmaken door simpele taken over te nemen. De omgang met robotisering is dus nog geen gewonnen race, maar hij is ook absoluut niet verloren. ▀

privacy is dead, long live privacy!

waarom privacy er nog steeds toe doet

opinie

tekst: Jonas Heymans ■ beeld: Lie van Roeyen

Eind januari, een laat nieuwjaarsfeest. “Mij kan het eigenlijk niet veel schelen wat ze ermee doen, ik heb niets te verbergen.” Mijn gesprekspartner neemt nog een slokje koffie. Al dan niet door toeval ben ik alweer in een discussie over online privacy beland. “Maar ben je daar zeker van? Is het echt zo dat je niets te verbergen hebt?” Er wordt bevestigend geknikt. “Mag ik jouw gsm even?”, vraag ik terwijl ik mijn hand uitsteek. “Ik zou graag even je sms’jes doorlezen.” “Waarom?”, wordt ongemakkelijk schuifelend gevraagd. “Heb je iets te verbergen dan?” Stilte.

Natuurlijk: kritiek geven is eenvoudig. Zeker in een artikeltje waar mijn tafelgenoot geen mogelijkheid tot respons heeft. Om eerlijk te zijn weet ik zelf het antwoord op mijn eigen vraag ook niet. Heb ik iets te verbergen? Iets wat ik niet zou willen delen, zelfs al mocht het mijn overheid helpen zich beter te kunnen beschermen tegen ‘staatsvijanden’, zelfs al kan deze overheid me garanderen dat geen mens het ooit zal lezen en alles via algoritmen wordt geanalyseerd, zelfs al zal ik er zelf niets van merken? Pfff, ik weet het niet. Maar dat is, denk ik, ook niet waar online privacy in essentie over gaat.

Elk debat over privacy komt uiteindelijk neer op het onderscheid tussen veiligheid en vrijheid: wil je meer van het ene, dan zal je bijna onvermijdelijk een deel van het andere moeten afstaan. Dit is allemaal oud nieuws. Maar misschien is dat nu ook precies het

probleem: online privacy is vandaag zo’n invloedrijk topic geworden dat vrijwel iedereen al begint te zuchten wanneer het er opnieuw over gaat. Ja, we weten allemaal dat Facebook onze persoonlijke gegevens doorverkoopt, dat al onze privégesprekken in databanken van de Amerikaanse overheid zitten en dat de universiteit in veel lokalen in principe ons doen en laten kan registreren door de camera’s die er hangen. *So what?* Ik wil me dus ook meteen even verontschuldigen bij de lezers die er zo over denken. Mijn excuses, trakteer jezelf op een koekje van mij!

Het is helemaal waar: het debat over privacy is niet eenvoudig. Het roept al snel associaties op met zaken die ons te complex, te abstract en voornamelijk te saai lijken. Daarbij, wat doet het er eigenlijk nog toe? “*Privacy is dead, get over it*”, zou Mark Zuckerberg eens uitgeroepen hebben tijdens een speech. Stilzwijgend lijken wij het daar allemaal mee eens te zijn. Toch is ze noodzakelijk, onze privacy. Het gaat in zijn puurste vorm om de vraag naar wie wij zijn. Dat mag dan een zeer vage omschrijving lijken, maar weinig mensen zullen ontkennen dat een groot deel van wat ze doen op het internet mede bepaalt wie ze zijn. Laat mij zien welke artikels je online leest, welke YouTube-filmpjes je bekijkt, of je op een datingsite zit, of je weleens dingen downloadt, en ik zal een vrij accuraat beeld hebben van wie jij bent.

En zelfs als ik er zelf niets van kan maken, bestaat er nog altijd de mogelijkheid om er even een algoritme op los te laten dat al gegevens van duizenden andere mensen geanalyseerd heeft en op basis daarvan me erg precies kan zeggen wie jij bent, of er statistisch gezien een grotere kans bestaat dat je homoseksueel bent, of je gewicht wilt verliezen, en of je ooit al eens een soa opgelopen hebt.

Op het internet construeren we dus deels onze eigen identiteit. Cru gesteld maakt dat we op het internet doen ons ook tot wie we zijn, of we dat nu willen of niet. En dan is het gevaarlijk wanneer deze online plek een van de meest gemonitorde omgevingen ter wereld wordt. Bovendien beïnvloedt louter het feit dat we weten dat we geobserveerd worden de manier waarop we ons online gedragen, zelfs als je er zoals mijn gesprekspartner geen graten in ziet en ervan overtuigd bent dat je niets te verbergen hebt.

Tallose psychologische studies wijzen dit uit: wanneer we ons ervan bewust zijn dat een ander ons bekijkt, gedragen we ons helemaal anders dan wanneer we alleen zijn. Een recente studie van MIT laat bijvoorbeeld zien dat na de onthullingen van klokkenluider Edward Snowden het aantal keer dat zoektermen gegoogled werden waarvan we kunnen vermoeden dat de overheid liever niet heeft dat we ze opzoeken, ferm de dieperik in is gedoken. Denk aan 'police brutality' of 'gay rights'. We conformeren wanneer we weten dat we in het oog gehouden worden.

Ook dit is niets nieuws. Jeremy Bentham toonde dit banale sociologische feit al aan in 1791 met zijn *Panopticum*. Maar we lijken het vergeten te zijn. Laat dit een eerste punt zijn: je hebt wel degelijk iets te verbergen, met name je eigenheid. Net die kleine dingen die je niet zomaar aan een kennis op een of ander feestje zal zeggen - denk aan je seksuele geartheid, het feit dat je die laatste Eurosonghit nog niet zo slecht vond of het aantal keer per week dat je je ex-lief gegoogled hebt. Misschien nog beangstigender is het besef dat je ook daadwerkelijk keurig in de pas gaat lopen wanneer je weet dat alles wat je online doet netjes geregistreerd wordt. Een vloek voor elke vorm van creativiteit en zelfexpressie! We moeten ernaar streven privacy weer bespreekbaar te maken, in zijn puurste vorm gaat het namelijk over de vraag wie we zijn. Het is te belangrijk het antwoord erop over te laten aan algoritmes. ▀

column

de Antwerpse trekvogel

tekst: Silke Rochtus ■ foto: Natasja Van Looveren ■
illustratie: Anouk Buelens-Terryn en Yannick De Meulder

Gegroet studenten! Nu ik afgestudeerd ben, heb ik jullie land verlaten. Daar waar pintjes vloeien als rivieren, cursussen meer kosten dan je 18m²-onderdak en niemand omkijkt wanneer je van maandag tot donderdag cornflakes als avondeten nuttigt. Met aarzelende, doch harde sprong kom ik terecht in het lage gras van het niemandsland. Ik noem het 'niemandsland', omdat ik geen

andere gepaste term vind voor het jaar waar mijn laatste check-in op SisA (bye bye winkelkarretje) en de eerste check-in op de werkvloer (de sleutelhanger voor die badge ligt al klaar) plaatsvinden. Mijn doel is hier elke maand neer te pennen wat mijn pad en gedachten kruist.

Bij aanvang van de nieuwe week hoor ik rollende trolleys rammelen over de Antwerpse kasseien. Met een vers gewassen lading kleren keren ze op de kalme zondagavond terug naar hun tweede thuis. Een stroom studenten beweegt zich voort door dezelfde straten naar de studentenbuurt. Als trekvogels hebben ze het weekend overwinterd en bijgeslapen in hun huis van herkomst. Het staccato tikken van de wielletjes over de kinderkopjes dirigeert het tempo van enthousiasme en de hoop op een avontuurlijke en interessante week. Het is de kalmte voor de storm voor de trekvogel met een rugzak vol studiepunten en een koffer vol broeken en boeken.

Vijf dagen per week vertoeven studenten met hun hebben en houden in hun kleine nestje dat aan de buitenkant herkenbaar is aan het licht dat om twee uur 's nachts nog door de gordijnen naar de straatkant ontsnapt en vanbinnen bestaat uit IKEA-spullen die als twijgjes over langere tijd heen bij elkaar zijn verzameld en opgestapeld. Menig eigenaar kiest uit twee opties: knus ingericht, of minimalistisch functioneel. De 18- tot 25-jarige heeft niets meer nodig dan een broedplaats voor thesisideeën en een bron van (vriendschaps)relaties.

Ook zij die hun ouderlijke thuisbasis niet verlaten, vinden soms onderkomen in andermans kot. Het reispatroon van deze pendelaar is er een dat dagelijks om een

heen-en-terugticketje vraagt. De vleugels die het openbaar vervoer geven kunnen gaan vermoeien. 's Avonds de voetjes onder tafel schuiven bij moeder gans vormt een warm welkom, maar ook even pozen in een stekje van een medestudent kan deugd doen. De pendelaar kan dan even proeven van de geografische vrijheid en het ontduiken van toezicht wanneer hij hier zijn slaapzak uitrolt.

Geen koffers die rollen, maar tranen wanneer er afstand wordt gedaan van de sleutels, inclusief ervaringen en kotgenoten. Bij het afstuderen verlaat de trekvogel zijn eigen nestje. Matrassen belanden in de kelder, zetels worden doorgegeven aan vrienden en door de smalle gangen versleept naar een andere kamer en de door duimspijkers doorprikte foto's aan de muur worden zorgvuldig in kaders geplaatst. Tijd om de donsveertjes in te wisselen. De trekvogel strijkt neer op één plaats. De ronde wielletjes belanden in de hoek. Tijd voor een nieuwe thuis, of de oude voor wie nog even bij hotel mama zal verblijven.

Wie zijn of haar ouders wel het legenestsyndroom vil bezorgen, hokt samen met vrienden of een lief.

Hiermee wordt gezocht naar een upgrade van het kotleven, de W817-droom die verder wordt nagejaagd.

De alumnus of alumna beleeft hier evenveel plezier en eet nog evenveel cornflakes als vroeger, zij het dat de lichten om elf uur 's avonds wel al doven. Tortelduifjes zoeken samen naar het perfecte appartementje om in te cocoonen en ondergaan de ultieme relatietest bij het uitkiezen van meubels op de zolder bij nonkel Fons, of in de miniatuurhuisjes in de vertrouwde IKEA-winkel.

Of ik nu ruil voor een groter, kleiner, mooier, of grijzer stekje, na enkele jaren heb ik de zondagsstroom vaarwel gezegd. Met mijn diploma in de rugzak sla ik mijn vleugels uit op zoek naar een nieuw huis dat warm aanvoelt in een stad waar ik graag buitenkom zoals Antwerpen. Het liefst vul ik deze met zo veel mogelijk vrienden, een lief, huisdieren en planten. Ik zet graag de bloemetjes binnen op de vensterbank, maar ook nog buiten in onze studentenstad. ▀

als de drempel te hoog is hoe toegankelijk is UAntwerpen?

tekst: Donna Kerseboom ■ foto: Lisa Decré en Lize D'haese ■ beeld: Lisa Decré, Lize D'haese en Stine Moons

Als nieuwe student de weg naar een lokaal vinden is soms een nachtmerrie. Wat als jouw weg naar de les niet alleen onbekend terrein is, maar nog meer obstakels kent? Wat voor veel studenten onzichtbaar is, is voor anderen namelijk een doorn in het oog. Bij toegankelijkheid denk je snel aan drempels, hellingen en aangepaste toiletten. Dat begrip gaat voor studenten met een beperking echter veel verder.

Ellen Bernaerts, alumna van KU Leuven en voormalig adviseur toegankelijkheid van het Centrum voor Toegankelijkheid van de Provincie Antwerpen (CTPA), opent ons de ogen. Samen doorkruisen we een aantal gebouwen van de Stadscampus zoals de Agora, bibliotheek, Aula Rector Dhanis en het R-gebouw. Uiteraard zijn de aangepaste toiletten en hellingen het meest opvallend, maar soms moet je letterlijk met je neus op de feiten gedrukt worden.

Het eerste waar je als slechtziende op zou stuiten in de Agora, zijn de grijze pilaren die daar bijna willekeurig geplaatst lijken te zijn. Deze hebben weinig contrast met de omgeving en staan recht tegenover de ingang, dat is vragen om problemen.

Ook zijn de voorzieningen niet per se altijd bruikbaar of perfect. Zo stuiten we bij de bibliotheek op een aangepast toilet met beugels, waarvan een van de beugels niet neergeklapt kan worden. Een verkeerd geplaatste toiletrolhouder zit in de weg. In de Agora zien we de helling naar de sportzaal, die er op het eerste gezicht nog zo nuttig uitziet. "Als je daar afrijdt, eindig je volgens mij midden in de zaal, of met kapotte handen." Dat betekent niet dat deze ruimtes ontoegankelijk zijn, maar wel een uitdaging. Verbeterpunten zijn er natuurlijk altijd. Voordat mensen met een beperking echt in de les moeten zijn, gaan ze meestal op verkenningstocht. Een kwestie van de gevaren in kaart te brengen.

Evaringsdeskundige Tom Timmermans, alumnus Taal- en Letterkunde, liep op de campus weleens tegen problemen aan en is zich ook bewust van de moeilijkheden die voor rolstoelgebruikers bestaan. Hij gebruikt krukken, wat betekent dat hij wel wat trappen op kan en alles voor hem op de goede hoogte is geplaatst. Het is volgens hem vooral frustrerend dat er bij het ontwerp van een gebouw vaak meer naar esthetiek wordt gekeken dan naar bruikbaarheid. De trappen in gebouw de Meerminne zijn daar een voorbeeld van: “Allesbehalve toegankelijk en functioneel”, zegt hij. Maar het gaat om meer dan wendbaarheid. Het psychologische aspect is ook belangrijk. “Ik kan me inbeelden dat bepaalde balies, zoals die aan het STIP, te hoog zijn voor rolstoelgebruikers, waardoor ze altijd moeten opkijken naar de baliemedewerkers. Dat is zowel praktisch, sociaal, als psychologisch gezien niet altijd even wenselijk.”

“Vroeger ging de universiteit nog met studenten met een beperking op pad, om te bekijken welke problemen hen opvielen. Daar zijn ze mee gestopt, omdat blijkt dat ideale omstandigheden heel individueel zijn”, vertelt Mark Verbruggen van het departement Infrastructuur. “Ze laten de gebouwen geregeld screenen en proberen problemen zo snel mogelijk op te lossen. De laatste gebouwen die gescreend werden bevinden zich op campus Groenenborger. Kleine aanpassingen doen ze meteen, voor grotere moeten we wachten op renovaties van de gebouwen. Sommige oude gebouwen, waar bijvoorbeeld geen lift beschikbaar is, zullen nooit optimaal toegankelijk worden. Door als student melding van problemen te maken, kan de universiteit iets veranderen. Hoe dubbel het ook klinkt: klachten zijn altijd welkom.”

Helaas kan de universiteit niet alle problemen oplossen. Een van de grootste problemen die Tom aankaart, zijn de schuine voetpaden tussen de gebouwen. Dit is de verantwoordelijkheid van de stad. Hoewel dit probleem studenten dus belet om eenvoudig van lokaal naar lokaal te gaan, kan de universiteit er niks aan doen. Om te voorkomen dat studenten op problemen stuiten als ze naar de les gaan, kunnen ze sinds een aantal jaar beroep doen op de website van Toegankelijk Vlaanderen (www.toevla.be). Daar staat van veel openbare gebouwen precies vermeld welke voorzieningen er aanwezig zijn (liften, toiletten, etc.). ▶

Ook als medestudent kan je helpen. Kijk eens om je heen en voorkom dat je je fiets per ongeluk recht voor een rolstoelhelling parkeert.

Renovaties zijn natuurlijk niet het enige redmiddel van de student. Bij aanmelding kunnen studenten bijzondere faciliteiten aanvragen. Ze gaan dan in gesprek met de studentenbegeleider. Zo weet Hilde Janssens van de Dienst voor Studietoelichting en Studentenbegeleiding te vertellen dat er dit jaar 852 studenten bijzondere faciliteiten hebben aangevraagd omwille van een functiebeperking.

Daarvan hebben 364 studenten die voor het eerst aangevraagd. Met de start van het tweede semester zullen daar nog een aantal bijkomen. Zo zijn er altijd studenten die in eerste instantie geen aanvraag doen, maar na de eerste examens toch merken dat ze er behoefte aan hebben. Net als bij het departement Infrastructuur, zijn hier continu veranderingen.

Vóór dit academiejaar moesten studenten elk jaar opnieuw hun faciliteiten aanvragen. Dit is nogal omslachtig, want iemand met een chronische ziekte of leerstoornis, zoals dyslexie, verandert in een jaar niet van situatie. Nu loopt dat dus automatisch door, behalve bij eerder tijdelijke situaties, zoals depressies, waarbij er natuurlijk niet vanuit wordt gegaan dat de student daar voor altijd mee blijft zitten. De faciliteiten die studenten krijgen, verschillen per situatie. De zorgcoördinator bekijkt met elke student individueel wat hij of zij nodig heeft. Een meer algemene aanpassing is bijvoorbeeld de extra examentijd.

Studenten kunnen een derde meer tijd aanvragen, zo krijg je voor een examen van drie uur bijvoorbeeld een uur extra.

Het zou beter zijn als deze voorziening standaard was. Als alle examens langer duren, hoeven studenten met een functiebeperking geen aanvraag meer te doen en niet meer als enige in de zaal te blijven zitten. Want het gaat ook om privacy. Als je bij een examen helemaal vooraan moet plaatsnemen en langer de tijd krijgt, weet iedereen meteen dat je dyslexie, ADHD of iets anders hebt. Deze ontwikkeling is iets waar de Dienst voor Studietoelichting en Studentenbegeleiding naartoe wil werken. Dat is helaas een langzaam proces, omdat het er niet alleen om gaat wat de studentenbegeleider wil, maar om de verandering van de instelling van iedereen die erbij betrokken is.

Er zijn ook voorzieningen die nog verder gaan. Bij rolstoelgebruikers wordt bijvoorbeeld gekeken naar de toegankelijkheid van lokalen. Zo worden roosters aangepast en lokalen die moeilijk toegankelijk zijn zoveel mogelijk vermeden. Ook kunnen studenten met hulp van de universiteit op zoek naar een kot dat voor hen woonbaar is. In Leuven gaat dat zelfs nog wat verder. Daar bestaat een buddyprogramma waarbij studenten met en zonder beperking samenwonen en elkaar helpen. De student zonder beperking krijgt daarvoor een huurvermindering. Het klinkt als een goed idee, maar Hilde Janssens zegt dat UAntwerpen daar niet in geïnteresseerd is. De 'normale' student helpt dan de ander. "Dan creëer je vooraf afhankelijkheid tussen die studenten, een zij-wij-gevoel." Het beleid van onze universiteit is erop gericht deze

studenten zo gewoon mogelijk te behandelen. Hopelijk wordt een toegankelijke universiteit uiteindelijk ook normaal en vanzelfsprekend.

Voortdurende verandering en verbetering is dus de sleutel naar een universiteit waar uiteindelijk iedereen zonder obstakels binnen kan. Tom is positief: "Iedereen aan UAntwerpen – de studenten, de docenten, de studiebegeleiding, en al het andere personeel – doet al enorm zijn best om alles zo toegankelijk mogelijk te maken." Dat loopt dus wel op rolletjes. ▀

Join a volunteer project!

Worldwide projects
Intercultural groups
Administrative cost only 160 €
No maximum age

ACADEMISCHE COOPERATIEVE VENNOOTSCHAP CVBA ACCO

Blijde Inkomststraat 22, 3000 LEUVEN
Ondernemingsnummer 0403 547 615

Algemene vergadering ter zetel op 25/04/2017 om 19u. Agenda:
Jaarverslag. Verslag Commissaris. Goedkeuring Jaarrekening.
Bestemming resultaat. Kwijting bestuurders en commissaris.
(Her)Benoemingen en ontslagen. (Her)benoeming commissaris.

Aanwezigheid bevestigen via algemenevergadering@acco.be

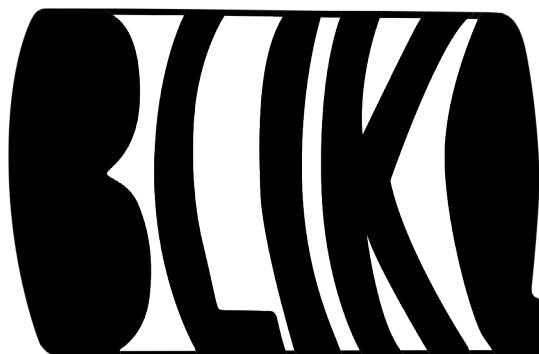
centerfold

't Eilandje

beeld: Lisa Decré en Lize D'haese

tekst: Lukas Kint ■ illustratie: Natasja Van Looveren en Yannick De Meulder

hiphop in de middeleeuwen

OPENER

Als centrum van onderwijs en onderzoek heeft de Universiteit Antwerpen een schat aan jong onderzoekstalant. Elke faculteit heeft meerdere doctoraatsstudenten om mee te pronken, die zich stuk voor stuk jarenlang verdiepen in hun gekozen vakgebied. Voor deze blikopener sprak *dwars af met* Wouter Haverals, doctoraatsstudent in de Letterkunde. Na een interview waarin we onder andere leerden dat middeleeuwers dol waren op hiphop, kunnen we alleen maar concluderen dat de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte haar zwaarig imago wederom alle eer aandoet.

De nog prille carrière van Wouter Haverals leest als een promoflyer die de universiteit uitdeelt op opencampusdagen. Als startpunt opteerde hij voor de bachelor Taalen Letterkunde: Nederlands - Engels. Al snel werd zijn voorliefde voor de Nederlandse taal duidelijk, waarna hij logischerwijs voor de master Nederlands koos. Daar groeide deze voorliefde uit tot een echte passie. Die gedrevenheid leidde uiteindelijk tot de keuze voor een doctoraatsonderzoek over de ritmische eigenschappen van de Middelnederlandse poëzie, waar hij inmiddels reeds twee jaar aan werkt. Daarnaast doceert hij samen met professor Willaert het mastervak 'Middeleeuwse poëzie en hiphop: oude verzen benaderd vanuit een hedendaags perspectief'.

luisteren is leuker dan lezen

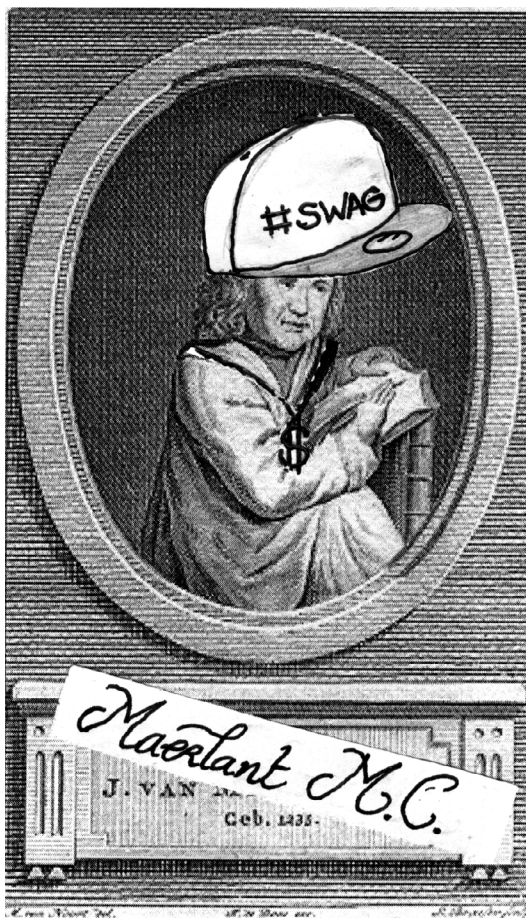
De Middelnederlandse poëzie mag dan wel op perkament zijn overgeleverd, eigenlijk zijn de teksten vooral bedoeld om voorgedragen – en dus gehoord – te worden. In de middeleeuwse cultuur was lezen hoofdzakelijk een intellectuele bezigheid. Bovendien was perkament een schaars product en ongeletterdheid eerder regel dan uitzondering. Als je het wilde maken in de middeleeuwse entertainmentindustrie, kon je dus maar beter oefenen op het creatief voordragen van populaire werken.

Aangezien zelfs de rijkste hofhoudingen niet konden beschikken over een voicerecorder, blijft het tot op vandaag onduidelijk hoe deze kunstenaars omgingen met de gesproken taal. Gelukkig zijn er onderzoekers zoals Wouter die ons een handje toesteken. Een eerste hypothese was de overname van de Latijns-Griekse ritmiek. De klassieke poëzie werd stevast voorgelezen volgens een vast metrum. Deze stijl had ten tijde van het Middelnederlands – vanaf de dertiende eeuw – echter al lang afgedaan. Wanneer men een dergelijk metrum toepast op een Middelnederlandse tekst, krijgt men dan ook een gewrongen en onaangenaam resultaat.

het rijmt, dus het is waar

In zijn onderzoek kiest Wouter voor een heel andere benadering. Omdat het ritme van een Middelnederlands dichtwerk bepaald wordt door de afwisseling van beklemtoonde en onbeklemtoonde lettergrepen, is het in de eerste plaats zaak om te achterhalen waar dichters in de middeleeuwen hun klemtonen precies legden. Dit kan worden afgeleid uit de rijmwoorden die zij gebruikten. Zo weten we bijvoorbeeld dat in de Middelnederlandse woorden 'glorie' en 'memorie' de klemtoon op de gemeenschappelijke klinker 'o' ligt, anders kunnen deze woorden namelijk niet op elkaar rijmen. Op deze manier kunnen we voor heel wat woorden te weten komen waar de klemtoon moet liggen.

Al deze rijmcombinaties worden ingegeven in een softwareprogramma dat helpt bij het zoeken naar verbanden. Bij elke nieuw ingevoerde klemtoon wordt een puzzelstukje op zijn plaats gelegd. Er zijn door de jaren heen

te veel stukjes zoek geraakt om de puzzel helemaal te vervullen, maar dankzij deze methode tasten we niet langer volledig in het duister wanneer het gaat om de ritmiek in de Middelnederlandse poëzie.

Willem die Madocke maecte, of toch maar Drake?

De gelijkenissen tussen Middelnederlandse poëzie en hedendaagse hiphop zijn treffend. Neem nu de Antwerpse rapper Tourist LeMC: een woordkunstenaar met veel gevoel voor ritme die er lustig op los rijmt. Net als bij middeleeuwse poëzie ligt de waarde van hiphop bovendien in het orale karakter en de performance. Wat creatieve genieën als Maerlant, Hadewijch of Willem die Madocke maecte deden, was in essentie juist hetzelfde.

Desondanks kunnen we niet blind zijn voor de verschillen. In de middeleeuwen was het bijwonen van een voordracht gewoonlijk een voorrecht voor de adel en zijn hofhouding. Dit staat in schril contrast met de huidige hiphop, die zich vanuit de onderste lagen van de bevolking heeft opgewerkt tot een dominant genre in de eenentwintigste eeuw. De middelen die hiphop kan aanwenden om vaste ritmiek te doorbreken gaan natuurlijk ook veel verder dan louter eindrijm, zolang de ontvangers (denken te) weten waar het over gaat, kan zowat alles door de beugel. Niet alleen de historische wortels van hiphop zijn interessant vanuit academisch oogpunt. Onlangs nog kwam de universiteit van Cambridge met een gids – een *Cambridge Companion* – over de impact en interpretatiemogelijkheden van het genre, met aandacht voor de ritmiek.

Wat je mening ook mag zijn over hiphop en de Middelnederlandse poëzie, en of je nu leefde in de dertiende eeuw of vandaag, beide hebben als doel de mensen te vermaken, en daar slagen ze wonderwel in. Of zoals Drake zou zeggen: "Show me a good time." ■

dwarsligger

in bed with Valentina

text: Daan Krake ■ image: Diana Dimbueni

The homo sapiens studentus is a special species. Next to the typical activity of studying, the members of this species are known as real lovers of (night) life. But do they have other secrets to unfold? *dwar*s finds out in their natural habitat, the student dorm.

This time we visit an Italian Erasmus student, who lives just a couple of blocks away from the Stadscampus. Her name is Valentina. She studies languages at the University of Catania, in Sicily, and aims to obtain her master's degree in Antwerp. "Last year I applied to go on Erasmus in Spain, but I didn't make the shortlist by just one spot. I was really sad about it, but I'm here now and being in Antwerp is my destiny, I believe."

She seems to love every square meter of the city. The city centre, the Grote Markt and walks along the Schelde are all amazing, but the Meir is special to her: "Because I'm obsessed with shopping."

Only one month into her exchange, she's already had an unforgettably weird experience. "I went to an Irish pub near the Grote Markt. This old man dressed up like Elvis, with the typical haircut, stood up from his seat, came over to my table and said something in Dutch, that I didn't understand."

She thought she understood his intentions and tried to be somewhat polite in rejecting him. "All I thought was: 'Oh my god, no. Go away. I don't speak your language!' It was really strange, because an old man in Italy would just mind his own business."

For someone used to the Mediterranean sun, the Belgian weather is quite a shock. One day, when it was about 10°C, she saw a guy wearing just a T-shirt. "I was like: 'It's so cold! Why are you wearing a T-shirt?' For me, it's really cold here. Not extremely cold, but not the weather to only wear a T-shirt!"

Apart from the weather, Valentina doesn't dislike anything about Antwerp. She even likes the Belgian bureaucracy and the university's organization. "Once I got lost in the R-building, so I went to the main entrance and I asked someone to help me, and they were very friendly in helping me find the right classroom for my courses. I really like that kind of mentality." She talks about the situation at Italian universities where a lot of students might have the same (simple) question, but it usually takes a couple of days for the staff members to answer it.

While she's eagerly talking, I wonder if all Italian girls are as talkative as she is. She says she doesn't think so and actually considers herself to be quite shy. "It depends on the situation. I think I'm shy, but when I meet someone I really like, I quickly feel at ease." Maybe that's just the effect *dwar*s has on people. ■

dwarswoordzoeker

Onder, boven, links en rechts,
maar vooral *dwars*. Adagium van
deze rubriek: wie zoekt die vindt!

ARMOEDE
KRUISPUNT
PRIVACY
TREKVOGEL
CONFABULEREN
MEDITERRAAN
ROLSTOELGEBRUIKER
VERTELLER
HIPHOP
OMBUDSDIENST
STRUISVOGEL

A	K	N	K	P	N	H	I	P	H	O	P	X	H	K	K	Z	P
I	S	L	E	R	F	T	S	J	S	Y	W	N	H	V	R	N	X
L	G	R	I	R	L	E	D	H	A	X	A	O	Z	M	O	L	D
C	F	H	L	L	E	M	C	S	I	A	F	Y	B	S	L	E	V
X	I	P	T	E	W	L	P	N	R	M	Y	C	Q	O	S	N	D
J	Q	G	G	P	G	G	U	R	F	C	Y	Q	D	O	T	J	Z
G	U	D	U	W	E	O	E	B	A	Y	P	X	C	M	O	D	E
W	E	W	B	T	Q	T	V	V	A	K	U	X	K	B	E	Y	K
X	Q	R	F	V	I	I	I	S	C	F	X	Z	G	U	L	N	I
X	S	K	R	D	X	R	X	H	I	J	N	D	X	D	G	W	R
Q	Z	I	E	E	P	Y	J	S	E	U	W	O	N	S	E	I	G
V	W	M	Y	C	B	N	G	X	J	B	R	R	C	D	B	T	O
W	D	M	G	X	J	Z	H	S	Y	G	J	T	M	I	R	Y	H
V	E	R	T	E	L	L	E	R	D	K	F	A	S	E	U	S	W
W	W	W	J	R	F	I	S	A	A	O	C	Q	D	N	I	J	T
P	A	R	M	O	E	D	E	N	H	U	Z	L	H	S	K	L	O
W	T	R	E	K	V	O	G	E	L	Z	I	W	W	T	E	Y	H
M	S	N	P	C	K	R	U	I	S	P	U	N	T	U	R	H	J

arm Vlaanderen

over armoede en alternatieve feiten

tekst: Quinten Van den Broeck ■ beeld: Diana Dimbueni

Al jaren schommelt het algemene armoedecijfer in Vlaanderen tussen 10 en 15 procent, een jammerlijke stand van zaken waar bovendien maar weinig verandering in lijkt te komen. Groot was dan ook de verbazing toen Vlaams minister voor Armoedebestrijding Liesbeth Homans begin februari in de pers verkondigde dat er voor het eerst in jaren een significante daling was te ontwaren in de armoedecijfers. Een lichtzinnige interpretatie van de cijfers, oordeelden de deskundigen. Dat Homans daarbovenop nog beweerde dat haar beleid hiervoor verantwoordelijk was, terwijl de aangehaalde cijfers van 2014 dateren en dus eerder betrekking hebben op het beleid van de vorige regering, zette nog meer kwaad bloed. Niet in het minst bij armoede-expert en hoogleeraar-emeritus Jan Vranken: “Of beleidsmensen belang hechten aan de cijfers? Vergeet dat.”

Dat Jan Vranken als onderzoeker een bijzondere belangstelling heeft voor het Vlaamse armoedebeleid, staat buiten kijf. Met zijn doctoraat *Armoede in de welvaartsstaat* stond hij aan de wieg van het Belgische armoedeonderzoek. In 1991 bracht hij voor het eerst het jaarboek *Armoede en Sociale Uitsluiting* uit, een instituut dat ondertussen in 2016 al aan zijn 25ste editie toe was.

“Al vanaf de eerste editie is de mantra van het jaarboek dezelfde: ‘eigenlijk is er nog niet veel veranderd’. De drempels die structurele armoede veroorzaken, hebben we nooit weggewerkt: mensen in armoede hebben nog steeds geen gelijke toegang tot arbeidsmarkt, onderwijs, woonmarkt, gezondheids-

zorg en vrijetijdsbesteding. Dat ligt voor een groot deel aan het beleid, en dat is in de afgelopen 25 jaar in grote lijnen hetzelfde gebleven. Weliswaar zijn er telkens enkele maatregelen genomen, maar een écht armoedebeleid hebben we nooit gehad.”

“Erg belangrijk is het onderscheid tussen direct en indirect armoedebeleid. Er is steeds heel veel focus geweest op direct beleid dat specifiek gericht is op mensen in armoede. Dit is het meest zichtbare beleid en politici pakken er dan ook graag mee uit. Toch is het zeker niet de meest fundamentele manier om aan armoedebestrijding te doen. Veel crucialer is het indirecte armoedebeleid dat voortkomt uit het algemene beleid dat gevoerd wordt omtrent economie,

fiscaliteit, huisvesting, arbeidsmarkt enzovoort. Zolang dat algemene beleid geen rekening houdt met uitsluitingsmechanismen, is al het overige alsof je dweilt met de kraan open. Het meest doelmatige armoedebeleid is een armoedebeleid dat het gewone beleid niet uitsluit. Dan heb je dat speciale armoedebeleid niet nodig en kom je ook tot oplossingen die op langere termijn werken.”

Thatcher aan de Schelde

Volgens Vranken liggen de wortels van het falende beleid in de vroege jaren negentig, toen Vlaamse politici in de ban raakten van een nieuw samenlevingsmodel dat was overgewaaid uit Engeland. In dit model bestaat de samenleving maar uit twee niveaus: de staat en de burgers. ‘De maatschappij’ is onbestaande en individuele burgers worden geacht zelfredzaam te zijn, in plaats van hun problemen af te wentelen op de samenleving. Binnen dit nieuwe denkkader worden mensen in armoede in toenemende mate verantwoordelijk gehouden voor de precare situatie waarin ze zelf verkeren.

In Antwerpen kwam deze filosofie al sterk tot uiting in het ‘voor wat hoort wat’-discours van voormalig burgemeester Patrick Janssens. Toen later Liesbeth Homans als OCMW-voorzitter en schepen van Sociale Zaken verder ging op dat elan, achtte Vranken de tijd rijp om in zijn pen te kruipen. Zijn boek *Thatcher aan de Schelde* uit 2014, waarin hij het Antwerps sociaal beleid fileerde, deed heel wat stof opwaaien. Liesbeth Homans voelde zich persoonlijk aangevallen en gaf Vranken lik op stuk in een opmerkelijk dubbelinterview in Terzake.

“ De drempels die structurele armoede veroorzaken hebben we nooit weggewerkt.

“Zwijg me van dat interview! In mijn ogen was dat een vroeg voorbeeld van *alternative facts*. Ze stak van wal met iets dat absoluut niet waar was (*Homans beweerde dat ze het budget van het OCMW met 25 procent zou verhogen in de komende zes jaar, nldr.*) en beschuldigde me er vervolgens van dat ik haar in mijn boek persoonlijk zou hebben aangevallen. In dat boek staat welgeteld één passage van drie regels over het

persoonlijke leven van Liesbeth Homans. Bovendien ging het enkel over zaken die zij zelf in interviews en opiniestukken had aangegeven.”

“*Thatcher aan de Schelde* kan je dus bezwaarlijk een biografie van Liesbeth Homans noemen. Het is ook geen politiek pamflet, zoals ze het zelf afdeed, maar een wetenschappelijk onderbouwde analyse van haar beleid als publiek figuur.”

“In het discours en beleid van Homans herkende ik duidelijk het thatcherisme uit Engeland, vandaar dus de wat polemische titel. Misschien was het correcter geweest om het *Thatcherisme aan de Schelde* te noemen, maar dat boek had niemand gekocht vrees ik.”

“Het klopt dat mijn betoog voor een deel ook was ingegeven door persoonlijke verontwaardiging. Ik heb er ontzettend veel moeite mee als mensen die het zoals Liesbeth Homans gemaakt hebben, dat enkel en alleen toeschrijven aan hun eigen inspanningen. Zo’n houding irriteert mij mateloos. Zelf kom ik uit een mijnwerkersgezin en was ik de eerste uit het dorp die ging verder studeren.” ➤

“ Ook Liesbeth Homans heeft van diezelfde sociale voorzieningen gebruik gemaakt om zich op te werken tot wie ze nu is.

“Meer nog dan Liesbeth Homans heb ik een heel traject moeten doorworstelen om me op te werken en net als zij zou ik kunnen zeggen dat ik het allemaal zelf heb gedaan. Maar als je eerlijk bent, weet je dat dat niet het geval is. Je hebt mensen die je op weg helpen, je krijgt maatschappelijke steun, ... Zelf heb ik bijvoorbeeld kunnen genieten van een riante studiebeurs. Ook Liesbeth Homans heeft van diezelfde sociale voorzieningen gebruik gemaakt om zich op te werken tot wie ze nu is. Dat is heus niet allemaal haar eigen verdienste, maar ook die van een maatschappij die kansen geeft en steun biedt aan hen die het minder hebben.”

“Een gelijkaardige kromme redenering ontwaar ik in het principe van ‘voor wat hoort wat’. Die frase doet mij als socioloog meteen denken aan sociale ruil. Sociale ruil is perfect acceptabel als twee partijen in staat zijn om dingen met elkaar uit te wisselen. Dat is echter niet het geval wanneer je het over mensen in armoede hebt, want die hebben niets om te geven. ‘Voor wat hoort wat’ is oké voor mensen die in vergelijkbare situaties zitten, maar inacceptabel wanneer de een niks heeft en de ander alles. Op die manier zit je immers met een wel erg scheefgetrokken ruilsituatie. Wij zijn eigenlijk bijna permanent verplicht ten opzichte van mensen in armoede om hen de faciliteiten te bieden waarmee ze zich opnieuw kunnen opwerken in onze samenleving.”

de feiten vs. het buikgevoel

Reeds in 2013 waarschuwde Vranken in een opinie-stuk voor de koers die de huidige coalitie opging met haar sociaal beleid in Antwerpen en elders. ‘Straf de armen en neem meteen maar het sociale beleid en het middenveld mee’, luidde hun adagium volgens hem. Het bleken profetische woorden te zijn. Eind vorig jaar werd bekend gemaakt dat het Antwerpse stadsbestuur had besloten om het beheer van het daklozenopvangcentrum ‘De Vaart’ voortaan uit te besteden aan privébedrijf G4S Care in plaats van aan het CAW dat daar al achttien jaar lang uitbater van was. Een vreemde beslissing gezien de bedenkelijke reputatie van deze beveiligingsfirma.

Sinds ze zich recent hebben toegelegd op de uitbating van tijdelijke asielcentra kwam G4S Care al enkele keren in opspraak met het overtreden van mensenrechten.

Opmerkelijk was ook dat de jury van het Antwerpse OCMW die besliste over de tender, geen graten zag in het compleet gebrek aan ervaring dat deze firma had met de professionele begeleiding van daklozen. Meer nog, het werd als een pluspunt beschouwd. Terwijl de hoge anciënniteit en kwalificatie van het personeel van het CAW werden geproblematiseerd, juichte de jury toe dat G4S Care vrijwilligers en andere daklozen inschakelt om het centrum uit te baten. Nefast voor de opbouw van expertise, waarschuwde professor Koen Hermans van KU Leuven. Ook Vranken maakt zich zorgen dat het middenveld zo buitenspel dreigt te worden gezet samen met alle deskundigheid die hun veldwerkers doorheen de jaren in de praktijk hebben opgebouwd.

“ Een gelijkaardige kromme redenering ontwaar ik in het principe van ‘voor wat hoort wat’.

“Er zijn volgens mij drie soorten deskundigheid waar politici beroep op moeten doen bij het uitzetten van een goed sociaal beleid: het wetenschappelijk inzicht van academici; de praktijkervaring van veldwerkers zoals sociaal werkers, artsen en advocaten; en de ervaringsdeskundigheid van mensen in armoede zelf. Jammer genoeg gebeurt dit niet. Buikgevoel speelt volgens mij een veel grotere rol bij het opzetten, uitvoeren en evalueren van beleid dan de informatie die door deskundigen wordt aangereikt. De fikse taal van iemand als Theodore Dalrymple die mensen in armoede op hun verantwoordelijkheid wijst, spreekt aan en is gemakkelijk te begrijpen. Dat zijn opvattingen geen academische bijval krijgen, is daarbij van geen belang.”

“Of beleidsmensen dan geen belang hechten aan wetenschappelijke cijfers? Vergeet dat. Als je bovendien ziet wat er op tv gezegd kan worden, denk ik niet dat je daarover erg optimistisch kan zijn. Al ben ik dan weer wel erg optimistisch over onze nieuwe staatssecretaris voor Armoedebestrijding Zuhair Demir. Dat lijkt mij een erg dynamische jonge vrouw. En bovendien komt ze net als ik uit een Limburgs mijnwerkersgezin. Ik ben er zeker van dat we het goed met elkaar zullen vinden, dat is dat befaamde Limburggevoel, hé!” ■

mollenprofiel: Hans De Winter

“Ge leeft maar ene keer,
toevallig nu.”

tekst: Annelin Marien ■ beeld: Jeroen Janssens

In het programma *De Mol* ziet Hans De Winter er misschien wat schuchter uit, maar na een vlotte en toffe babbel met deze professor in de Farmaceutische Wetenschappen, is dat beeld (althans voor onze dwarsredactrice) helemaal weggevaagd. En wie weet kom je hier wel iets meer te weten over de vraag die op elke Vlaming's lippen brandt: wie is de mol?

Dag professor! Hoe kijkt u terug op uw deelname aan *De Mol*?

Dat is iets wat ik nooit zal vergeten! Ik wist al een tijdje dat ik graag eens wilde meedoen, maar ik was onzeker over een heel aantal dingen. Wat zal de pers zeggen? Zal ik herkend worden op straat? Zal ik dat leuk vinden of zal ik dat haten? Hoe zal de groep zijn? Wat zullen de proeven inhouden? Eigenlijk weet je niets op voorhand, en daar had ik wel een beetje schrik voor.

Maar uiteindelijk dacht ik: “Hans, je mag niet kijken naar de dingen die je niet weet, want die weet je toch niet, en je moet gewoon kijken naar wat je zelf wilt doen.” Als ik nu *De Mol* op tv zie, ben ik zó blij dat ik heb meegedaan!

Wat is uw levensmotto?

Wat ik altijd zeg is: “Ge leeft maar ene keer, toevallig nu.” Ik heb dat van mijn vader geleerd, en eigenlijk heeft hij gelijk. Dat is ook een beetje de reden waarom ik aan *De Mol* heb meegedaan. Toen het seizoen van vorig jaar gedaan was, dacht ik: “*Godverdekke*, dat moet zo leuk zijn geweest!” Toen heb ik beslist om deel te nemen, want als je het nu niet doet, komt het er nooit meer van. Soms moet je eens durven springen in het leven, eens onnozel zijn, daar heb je achteraf meestal geen spijt van.

We hebben allemaal gezien dat u achtervolgd werd door een struisvogel, maar waar bent u echt bang van?

Ja, van die struisvogel was ik inderdaad bang! *(lacht)* Wij wisten dat iets in dat doolhof ons zou tegenhouden, maar wanneer je dan ineens oog in oog staat met zo'n struisvogel, dan schrik je wel. Die beesten zijn even groot als ik! Maar mijn echte angst is dat mijn kinderen niet gelukkig zullen zijn in hun leven. *(Hans heeft twee kinderen, van 24 en 21 jaar, nvdr.)* Nu zijn ze gelukkig hoor, maar ik hoop dat ze nooit iets meemaken waardoor dat niet meer zo is.

Als u opnieuw zou mogen kiezen, zou u dan bij de eerste proef (in de auto's, nog voor het vertrek van de kandidaten, nvdr.) wél op de rode knop hebben gedrukt?

Nee, ik zou dat opnieuw niet doen. Ik begrijp nog altijd niet waarom die anderen dat wel hebben gedaan. Ten eerste neem je geen enkel risico om niet te mogen meegaan als niemand drukt, want dan hadden we met elf mogen vertrekken, en ten tweede win je 5.000 euro. De mol had in dat geval sowieso ook niet gedrukt. Ik vind dat nog steeds een heel domme beslissing, want degene die het spel nu zal winnen, krijgt daardoor 5.000 euro

minder. Hadden we met elf mogen afspreken, dan had er niemand gedrukt, daar ben ik zeker van, maar er zijn er altijd bij, hé. Ik mocht toen trouwens met Jessica overleggen, en omdat wij het er direct over eens waren dat we niet op de knop zouden drukken, hebben wij heel veel tijd gehad om nog te praten. Ik wist dus wat haar beroep was, en toen Bouba en ik nog als enigen in de auto zaten, drukte ik dus meteen op 'student LO' bij haar foto. Ik was echt bijna zeker dat ik kon meegaan, maar blijkbaar was Bouba toch een honderdste van een seconde sneller dan ik.

Wat ging er dan door uw hoofd, toen u dacht dat u meteen naar huis moest gaan?

In het begin vooral ongelof. Oké, je doet mee aan *De Mol* en in het slechtste geval kan je er de eerste keer al uitliggen, maar het was nooit in mij opgekomen dat dat effectief zou gebeuren. Dat was misschien wat naïef. Ik dacht: "Pfff, ik ben nog niet eens vertrokken, en ik lig er al uit!" Ik wilde mij uitschrijven zodat die afgang nooit op tv zou komen. *(lacht)* Weet je, je bent al bezig met die inschrijvingen vanaf april, alleen je kinderen en je vrouw weten dat. Je zit zo in die flow, en ineens gaat dat niet meer door. Gelukkig wist ik al snel dat ik wel mee mocht gaan.

Wat was het moeilijkste en het leukste moment tijdens uw deelname?

Het moeilijkste moment vond ik toen mijn vrouw, Carine, weer naar huis moest vertrekken. De partners waren een dag afgereisd om een spel mee te spelen, maar achter de schermen kon je tenminste eens een normaal gesprek voeren, zonder dat je voortdurend op je woorden moest letten. Toen kon ik echt even terug mezelf zijn.

Het mooiste moment was voor mij eigenlijk het moment waarop ik nog in de auto zat tijdens de eerste proef, toen ik net van Bouba had verloren. Toen Bouba mijn auto passeerde, deed die nog even teken van: "Sorry, Hans!" Dat vond ik heel schoon van hem.

En dan nog de laatste vraag: wie is de mol?

Daar kan ik niets over zeggen natuurlijk! Maar ik zou daar zelfs niets over willen zeggen, ook al stonden er geen boetes op, en ik denk de andere kandidaten ook niet. Het is gewoon zo leuk om met een aantal mensen een geheim te hebben. Waarom zou je daar iets over willen verklappen? Het is voor de kijkers toch ook leuker om nog niet te weten wie de mol is? ■

tussen twee vuren

de ombudspersonen aan UAntwerpen

tekst: Amaury De Meulder ■
beeld: Alex Noels en Lisa Decré

Je zal het maar voorhebben. Je zit in je laatste jaar, klaargestoomd voor de arbeidsmarkt en staat te springen om je masterdiploma in te kaderen en boven je bureau te hangen. Toch mag je die champagneflles nog niet aan je lippen en die lauwerkrans nog niet op je hoofd zetten, want in de puntentabel op SisA staat nog één hardnekkige roodkleurige pretbederver. Een examen dat je al jaren meesleept en waar je maar niet voor kan slagen.

Je hebt die cursus al van binnen en van buiten en van boven naar onder geleerd en besluit nog maar eens met de professor te gaan praten. Maar in plaats van je opbouwende feedback te geven, breekt hij je af en blijkt hij je je diploma niet te gunnen. Geïntimideerd en gediscrimineerd zoek je hulp bij de ombudspersoon van je opleiding. Maar wat als dat een goede collega is van je professor?

“Goed geïnformeerd zijn over je opties is de eerste stap in het zoeken naar een oplossing.

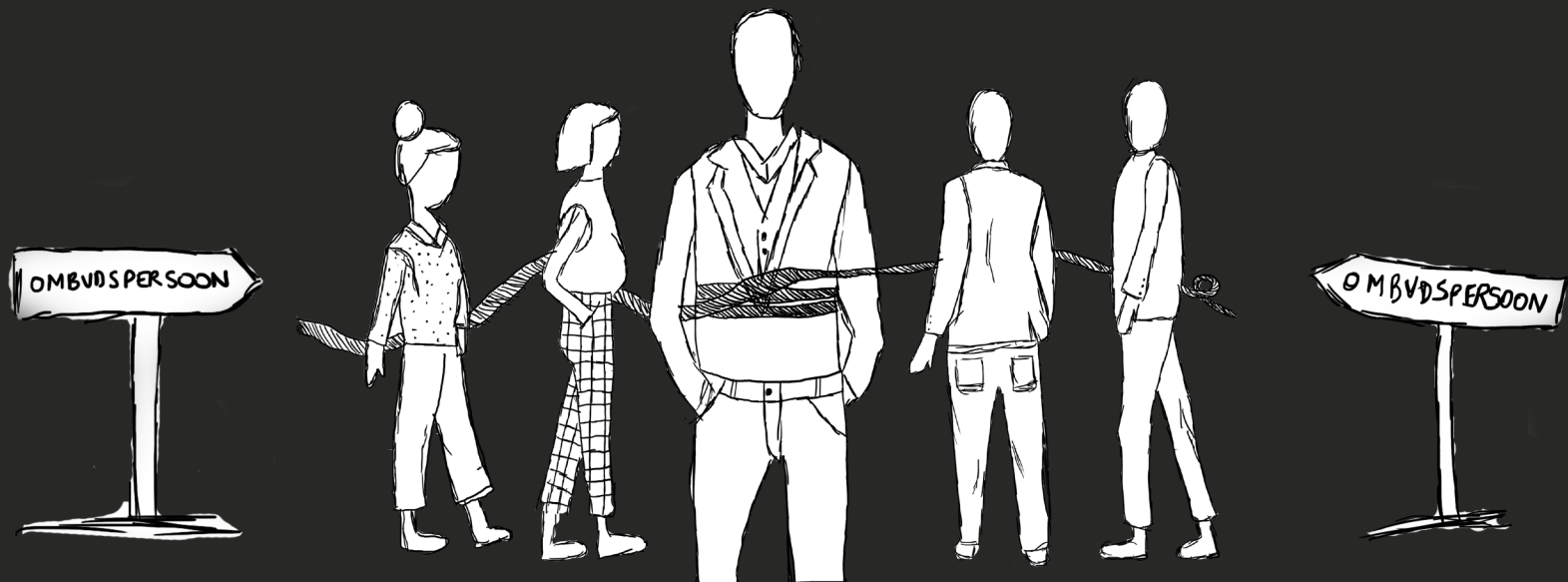
Dit is geen fictief doemscenario van een januari- of juninachtmerrie, maar een waargebeurd verhaal dat jammer genoeg niet het enige in zijn soort is. De specifieke geschillen met de professoren in kwestie terzijde gelaten, is het inderdaad op zijn minst opmerkelijk te noemen dat de rol van bemiddelende vertrouwenspersoon in deze verhalen wordt uitgeoefend door een collega van de betrokken professor. Dat blijkt echter geen uitzondering op de regel, en zelfs in de meerderheid van de gevallen zijn het professoren of assistenten binnen dezelfde faculteit of opleiding die optreden als ombudspersoon. Volgens artikel 12.2.2 van het Onderwijs- en Examenreglement (OER) zijn ombudspersonen bovendien bij voorkeur lid van het academisch personeel. Maar komt hierdoor hun onpartijdigheid en laagdrempeligheid niet in het gedrang? *dwars* zocht het uit.

kiezen tussen pest en cholera

In de eerste plaats is het opvallend dat de ombudspersoon zelf ook bezig zijn met deze vraag. “Als ombudspersoon kan je moeilijk optreden voor vragen of problemen die rond je eigen vak draaien”, geeft Julie Declerck, ombudspersoon master Meertalige Professionele Communicatie, toe. Sommige opleidingen werken daarom met twee ombudspersonen zodat ze kunnen afwisselen in gevallen waarin een van de twee betrokken is. Verder gaat het vaak over praktijkassistenten, gastprofessoren of doctoraatsstudenten, die studenten meestal wel persoonlijk kennen, maar er een beperkt aantal uren aan lesgeven en/of zelf geen beslissing nemen over het examenresultaat.

Toch behoren ook die personen tot het academisch personeel en zijn ze allemaal collega's van elkaar. Volledig neutraal en objectief kunnen zij dus nooit zijn. Daartegenover staat echter dat iemand van de faculteit zelf veel beter vertrouwd is met het curriculum, weet hoe de examens verlopen en zich beter kan inleven in de situatie.

“Geen van ons kan zich inbeelden dat we ombuds zouden zijn in een andere faculteit, voor problemen met vakken waarvan we ons moeilijk kunnen voorstellen wat ze inhouden”, klinkt het bij de Faculteit TEW.

Daarnaast staan assistenten of professoren veel dichterbij de docent in kwestie en kunnen zij hem/haar veel gemakkelijker, op een informele manier en op de gepaste toon aanspreken. "Het hangt ervan af waar je de drempel verhoogt", legt professor Jan Sijbers, ombudsman van de bachelor Farmacie, uit. "Als je een extern persoon inzet als ombudspersoon, is het de ombudspersoon zelf die een brug over moet." Maar ook aan de kant van de studenten ligt volgens de universiteit de drempel laag bij een faculteitsinterne ombudspersoon. De meeste studenten kennen hen persoonlijk en stappen dus net daarom gemakkelijker naar hen toe.

Verder is het belangrijk te onthouden dat ombudspersonen geen magiërs zijn die van een negen zo een elf kunnen toveren. De ombudsdienst is geen beroepsinstantie, maar eerder een soort controle- en adviesorgaan dat toeziet op de juiste naleving van het OER.

Ombudspersonen zijn ook geen politieagenten die professoren sanctioneren of terechtwijzen. Ze zijn in de eerste plaats bemiddelaars, die ieders standpunt in overweging nemen en verduidelijken aan de andere partij met de bedoeling tot een consensus te komen. En op het einde van de rit is het de Examencommissie die over het examenresultaat beslist.

de gulden middenweg

Na verschillende gesprekken en mailtjes lijkt de zaak dus mooi genuanceerd. De ombudspersonen zijn niet helemaal neutraal, maar de voeling met de faculteit biedt meer voor- dan nadelen. Volgens Anaïs Walraven, voorzitter van de Studentenraad, is neutraliteit toch zeker geen factor die we zomaar even mogen wegnunceren.

Als vriend of collega van de betrokken professor wil de ombudspersoon natuurlijk niet dat zijn/haar collega bestraft wordt, of dat het tot een rechtszaak komt. De vraag rijst of men binnen dezelfde faculteit dan niet gemakkelijk in de verleiding komt om mekaar in te dekken of te beschermen.

“ We kunnen niet alles in één keer veranderen met de zwaai van een toverstok.

De Studentenraad merkt bijvoorbeeld dat de student niet altijd goed en volledig geïnformeerd wordt over alle beroepsmogelijkheden die hij heeft. "Sommigen geven gewoon het e-mailadres door van de voorzitter van de Examencommissie *and that's it*", verklaart Anaïs. ➤

Bovendien kan een overweldigde student bij een ombudsgesprek volgens de Studentenraad gemakkelijk gecriminaliseerd en afgeschrikt worden. Vaak weten studenten niet dat ze bij elk gesprek een derde persoon mogen meenemen. Daarnaast wijst Anaïs ook nog op een andere belangrijke factor in de discussie: discretie. Klachten worden helaas niet altijd geanonimiseerd. Zeker als studenten een niet-persoonlijk probleem willen aankaarten over de opleiding in het algemeen, zou gegarandeerd moeten worden dat zij hierop niet worden afgestraft. Daarom raadt Anaïs studenten aan om altijd naar de Studentenraad of hun studentenvertegenwoordigers te stappen. Zij kunnen immers niet verplicht worden hun identiteit door te geven.

“ Neutraliteit is geen factor die we zomaar even mogen wegnuanceren.

“We zijn ervan overtuigd dat er ook goede ombudspersonen zijn die zich inzetten om zo onpartijdig mogelijk te zijn, maar over het algemeen zou het voor iedereen beter zijn dat het onafhankelijke mensen zijn”, vat Anaïs samen. Ook de professoren en assistenten worden in een moeilijke positie gebracht wanneer ze als ombudspersoon worden aangeduid. Concreet stelt ze voor om de ombudspersonen universiteitsintern te houden, maar om professoren uit de ene faculteit als ombuds aan te stellen in een andere. Ze haalt daarbij het voorbeeld van de Faculteit Ontwerpwetenschappen aan. Daar treedt Hilde De Vleeschhauwer, een volledig onafhankelijk persoon binnen de faculteit, op als ombudspersoon. Studenten ervaren dat als zeer positief en hebben het gevoel dat ze echt

geholpen worden. “Als lid van het ATP (*Administratief en Technisch Personeel, nvdr.*) sta je natuurlijk niet volledig los van de opleiding, maar ben je geen directe collega van de docenten. Dat staat me toe op een heel nuchtere manier naar de kern van het probleem te gaan, soms onafhankelijke voorstellen te doen en niet te blijven hangen in een welles-nietesverhaal”, verklaart ze zelf.

niet zo zwart-wit

De centrale ombudsman van UAntwerpen, Werner Jacobs, ziet geen structureel probleem, maar wijst op de individuele geschiktheid van een specifieke ombudspersoon. “De ombudsfunctie draait rond vertrouwen en een zeker moreel gezag. Dat doe je teniet als je naar de pijpen van de professoren danst, denkende dat dat goed is voor jezelf en je carrière. Iemand die dat zou doen, compromitteert zichzelf en is waarschijnlijk binnen een maand ombuds af bij gebrek aan een vertrouwensbasis.” Bovendien leggen de facultaire ombudspersonen jaarlijks verantwoording af bij de centrale, die op zijn beurt terugkoppelt aan de Onderwijsraad. De facultaire ombudspersonen worden overigens aangeduid door de Faculteitsraad en de centrale door de Onderwijsraad, waar de studenten zelf dus inspraak hebben.

Anaïs wil de studenten in elk geval meegeven dat de ombudspersoon niet het laatste redmiddel is en dat zowel de stuvers als de algemene Studentenraad altijd klaarstaan met informatie en bijstand. Goed geïnformeerd zijn over je opties is de eerste stap in het zoeken naar een oplossing. Zo kunnen doemscenario's – hopelijk toch – vermeden worden. ▀

betweter

waarom sta ik toch altijd voor een rood licht?

tekst: Camile Claeys ■ beeld: Yannick De Meulder

Het is niet omdat je veel onnozele weetjes kent, dat je een betweter bent. Dat bewijst een van onze redacteurs elke maand door een waanzinnig interessant, ongelofelijk boeiend of verbluffend spannend feit te delen.

In de stad wonen heeft zo zijn voordelen. Eén daarvan is dat alles in de buurt ligt. Afgesproken op de Groenplaats? Een tiental minuten op voorhand vertrekken is meer dan genoeg om er op tijd te geraken. Maar mis je het groene licht aan het einde van je straat, dan kan je daar al gemakkelijk een minuutje bij rekenen. Dit herhaalt zich enkele keren en uiteindelijk ben je bijna dubbel zo lang onderweg. Zijn de verkeerslichten speciaal geprogrammeerd om jou het leven zuur te maken of zou er dan toch een logisch systeem zijn om je snel van punt A naar punt B te verplaatsen?

Op vele plaatsen zit er wel degelijk een systeem achter de kleurenwissel van de verkeerslichten. In de groene golf, zoals dat systeem heet, zijn de verkeerslichten zo op elkaar afgesteld dat een voertuig nooit een rood licht hoeft te zien. De tijd tussen het groene licht van het ene kruispunt en dat van een volgend kruispunt is gebaseerd op de gemiddelde snelheid die in die zone gereden wordt. Rij je dus sneller of trager dan de gemiddelde snelheid, dan kom je voor een rood licht terecht.

De groene golf bestaat niet alleen voor het gemak van de bestuurders, maar heeft ook een belangrijke functie in de veiligheid van het verkeer. Er wordt minder vaak te hard gereden, omdat het voordeliger is om de gemiddelde snelheid aan te houden. Bestuurders die zich niet meer moeten focussen op het al dan niet rode licht, letten meer op hun omgeving en kunnen dus sneller reageren op onverwachte situaties. In Duitsland bestaan er zelfs verkeersborden die aangeven dat je mag doorrijden bij het volgende verkeerslicht omdat het gegarandeerd groen zal zijn. De kruispunten in de groene golf vermijden ook woonzones, zodat het verkeer daar veel rustiger is.

Voor het openbaar vervoer zijn er echter meer nadelen dan voordelen. Omdat bussen en trams tussen twee verkeerslichten moeten stoppen aan een halte, missen ze het groene licht.

Hierdoor kunnen ze te laat komen aan hun volgende halte of vertrekken ze te vroeg, omdat ze het groene licht nog willen halen. Fietsers hebben hetzelfde probleem, al is de groene golf op sommige plaatsen wel aangepast aan de twee-wielers. Als je bijvoorbeeld twintig kilometer per uur fietst tussen de stations Antwerpen-Centraal en Antwerpen-Berchem, kan dat zonder te moeten stoppen.

Het is een ingenieus systeem, maar voorlopig kan je best nog enkele minuten extra bij je reistijd rekenen. ▀

het LAATSTE WOORD

CONFABULEREN

tekst en beeld: Anouk Buelens-Terryn

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. *dwars* schiet alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten ter hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waar de meest vreemde betekenis, de meest rocamboleske herkomst of de grappigste verhalen achter schuilgaan. Deze editie het woord 'confabuleren'.

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Jij herkent je af en toe misschien in deze situatie, maar helaas zijn er medewereldbewoners die dagdagelijks in hun hoofd zitten te wroeten. Op zoek naar antwoorden. Verhalen. Herinneringen.

Er zijn immers breinen die weigeren om nieuwe informatie op te slaan. Of die heel koppig extreem traag werken. Zo lijkt het toch. Deze hersenen zijn immers niet met opzet geheugenpestkoppen. Ze worden geplaagd door hersenbeschadigingen, waardoor ze moeten leren omgaan met hun inprentingsstoornissen.

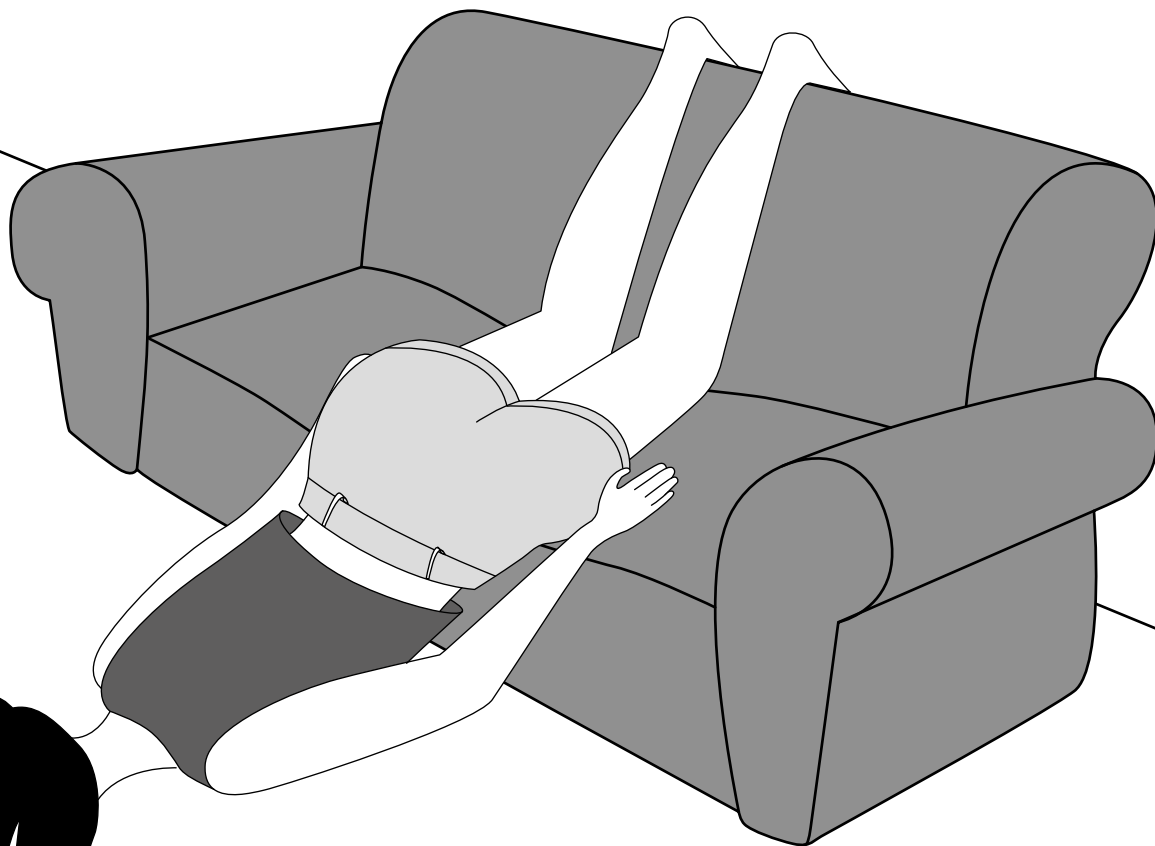
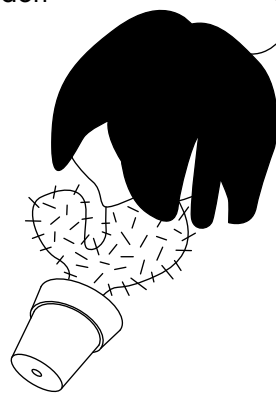
Iedereen heeft een eigen *copingstrategie* en zo ook onze hersenen. Waarom toegeven dat je gaten in je geheugen hebt, wanneer je ze kan vullen met een verzinseltje? Noem deze mensen geen pathologische leugenaars. Hun breinen produceren hooguit fantasietjes die je misschien nog het best kunt bestempelen als 'leugentjes om bestwil'.

Wat doet het ertoe wat je laatst als avondmaal had? Veel, wanneer je bij de neuroloog zit die misschien de diagnose dementie of alzheimer op je wil kleven. Of een hersenbeschadiging gaat vaststellen. Het is dan veel gemakkelijker om snel: "We aten gisteren spaghetti. Alex kan dat zo lekker maken, weet je wel", eruit te gooien, dan toe te geven dat je echt geen enkele herinnering meer hebt aan de avond ervoor.

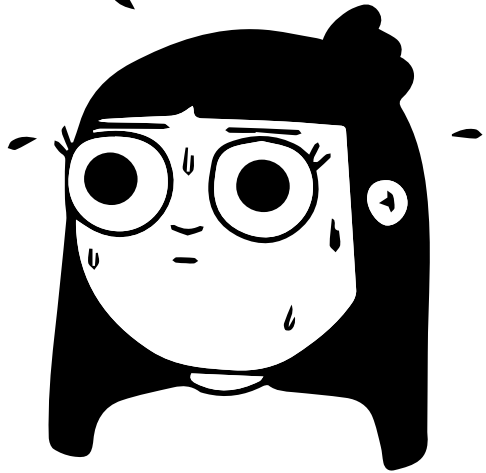
Het is echter niet de bedoeling van deze confabuleerders om jou te misleiden. Ze zijn vaak erg zeker van hun gefantaseerde herinneringen. Ze trachten dus onbewust vat te krijgen op hun omgeving en op gebeurtenissen die niet meer te vinden zijn in hun hoofd. Ondanks tegenstrijdige bewijzen, houden deze personen voet bij stuk. Ze beseffen niet dat hun brein hen een verzonnen feitje in de mond legt. ▀

Ik had je al bijna ingeslikt
toen je jezelf openbaarde als
cactus.
We bleven samen hangen
aan je stekels
verzorgden beurt om beurt
elkaars wonden
staken op zijn tijd
in dor vlees
als de rust al te overheersend
was wedergekeerd
lachten en huilden dan geluiden
die we regen aan je stekels.

Ik weet niet wie
zich nu bekommert om
je littekens.
Op mijn vensterbank
rust een cactus.

FEELS GUILTY ABOUT
PROCRASTINATING

TAKES NAP
INSTEAD

